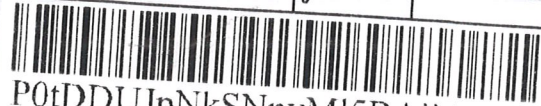

Na:
Gradska skupština Grada Zagreba
Grad Zagreb
Odbor za imenovanje naselja, ulica i trgova
Ulica sv. Ćirila i Metoda 5
HR-10000 Zagreb
Republika Hrvatska

Priljeno: 09.05.2022., 15:29 h		
Klasifikacijska oznaka:	Ustrojstvena jedinica:	
014-08/22-001/42	251-16-04	
Uredžbeni broj:	Prilozi:	Vrijednost:
15-22-1	0	

P0tDDUJpNkSNnvMI5BAija

Prijedlog za uvrštenje u Fond imena odnosno preimenovanje trga na sadašnjoj lokaciji „Trg Republike Hrvatske“

Ovime Klub zastupnika SDP-a u Gradskoj skupštini Grada Zagreba podnosi prijedlog za uvrštenje u Fond imena osobno ime „Josip Broz Tito“ odnosno odrednicu „Maršal Tito“ te nastavni prijedlog da se navedenim imenom odnosno odrednicom nazove sadašnji „Trg Republike Hrvatske“, ovo na način da se isti preimenuje u „Trg Josipa Broza Tita“ odnosno „Trg maršala Tita“. Predmetni prijedlog vezuje se isključivo uz navedenu lokaciju, dakle se traži povrat navedenog imena na tu lokaciju.

Obrazloženje:

Smatrajući kako je obrazlaganje uistinu nepotrebno, obzirom da je promjena naziva današnjeg Trga Republike Hrvatske provedena političkom ucjenom i postizbornom političkom prisilom navest ću, i nastavno citirati, argumente koji su notorni i već višekratno navođeni i isticani. U tom smislu mi, Klub zastupnika SDP-a u Gradskoj skupštini Grada Zagreba, ne mislimo si prisvajati zasluge za opise i sadržaj obrazloženja jer sve navedeno već su izrekli povjesničari, intelektualci i političari.

Dakle, Josip Broz, Maršal Tito, je zamisao našega hrvatskog političkog i kulturnog oslobođenja doveo do pune pobjede. Što to znači? To znači da je taj naš čovjek iz naroda, kome je kolijevka stajala nedaleko od Zelenjaka, naše idilične Dubrave na Sutli, gdje je pjesnik ispjevao našu narodnu himnu, da je on među našim političkim ličnostima i ideolozima i državicima prvi koji je zaista ostvario misao hrvatskog suvereniteta i pretvorio ga u djelo i svršeni čin međunarodnog značenja. Taj naš suverenitet, prekinut još u ranom Srednjem vijeku, prije osam stotina godina, Maršal je branio i obranio i uspostavio u jednom od najkrvavijih ratova historije, i tako je zamisao oslobođenja doveo do pune pobjede, okrunivši je svim atributima pune narodne nezavisnosti i državnosti. On je između naših političkih ličnosti prvi koji je hrvatsku državnu nezavisnost i suverenitet proširio na sve krajeve u kojima naš narod živi, i prvi u našoj povijesti koji je Majci Domovini vratio sve njene otrgnute gradove, otoke i pokrajine: prije svega Dalmaciju s Lastovom i najslavnijim gradom naše prošlosti Zadrom, zatim Kvarner sa Cresom, sa svim otocima i Rijekom, i na koncu staru, glagoljašku našu Istru koja je na to ujedinjenje čekala vjekovima. Razmatrajući životno djelo Josipa Broza Tita u čitavom njegovom političkom, strateškom i kulturnom značenju, javlja se uvjerenje da je on svojim djelovanjem, kao organizator narodnog otpora, ustanka i pobjede, stekao za hrvatski narod

neprolazne zasluge, a kako je sudbina narodne knjige i nauke neodvojivo vezana za narod, značenje je Maršala Tita za sudbinu naše knjige, naše nauke, isto tako neprolazno. Zasluge Maršala Tita to su značajnije što su opasnosti i pogibelji u kojima se hrvatski narod našao u katastrofi godine 1941. bile tako sudbonosne, te nije pretjerano ako se kaže da smo se kao narod našli zaista na rubu sigurne propasti.

Veličina političkog značenja Titove pojave mora se mjeriti isključivo po tome što je razvio svoju djelatnost usprkos najvećem otporu, i što je on, kao tumač narodne volje, prevladao goleme strateške snage koje su, u okvi-ru drugoga svjetskog rata, bile potresle čitavim civiliziranim svijetom. Da nije bilo dalekovidne politike Titove i njegovih suradnika, politike koja se razvila do vojničkih akcija najvećeg stila na osnovi probuđenja političke svijesti najširih narodnih slojeva, hrvatski narod bio bi se poslije Drugog svjetskog rata našao u položaju nerazmjerno nepovoljnijem no što je bio onaj poslije sloma Austrije godine 1918.

Kompromitiran pred svijetom kvislinškom politikom jedne klike pustolova i ubojica, naš narod bi se našao poslije pokolja, na kraju rata, osvojen i porobljen oružjem svih onih međunarodnih političkih faktora koji su mu oduvijek poricali pravo na slobodu i političko samoodređenje. Da hrvatski narod nije ostao objektom tuđinskih imperijalizama, da su prevladane mnogobrojne međunarodne i naše vlastite opasnosti, da se ludilo fašističke okupacije pretvorilo u slavu političke i kulturne pobjede, da su ispravljene bezbrojne historijske nepravde, da nam je vraćeno naše more, na kome živimo već petnaest vjekova, zasluga je u visokoj političkoj svijesti našeg naroda, u izvanrednim sposobnostima tumača prave narodne volje, tada u prvome redu Josipa Broza Tita.

Drugim riječima, Tito je bez dvojbe bio jedan od najvećih državnika razdoblja Europe razdoblja Drugog svjetskog rata. Bio je komunist, bio je marksist, ali je bio veoma pragmatičan političar i želio je ostvariti ravnopravnost hrvatskog naroda u okviru Jugoslavije. A želio je, isto tako, da i ta Jugoslavija, ta njegova socijalistička Jugoslavija, bude ravnopravna u odnosu na Sovjetski savez odnosno na Staljina.

Zasluge Tita su, što se hrvatskog naroda tiče, u tome što je on s antifašističkim pokretom doveo hrvatski narod na stranu pobjedničkih, demokratskih sila, antifašističke koalicije, što je omogućilo da se stvori federalna država Hrvatska i po Ustavu, i prvom Ustavu 1945. pa do Ustava 1974., što je omogućilo da imamo i pravne osnove za samoodređenje i za proglašenje samostalne Hrvatske. Te su mu zasluge, što se tiče, unutar-nacionalne.

Zasluge u međunarodnoj politici su u tome što je pružio takav otpor Staljinu kad su zapadne sile bile gotovo bespomoćne u odnosu na taj jak komunistički blok, sovjetski blok, a i u odnosu na širenje komunizma u čitavome svijetu.

On je bio čovjek koji je, i kao komunist, uvijek ostao Hrvat, dokaz je da se u Zagrebu družio s hrvatskim književnikom Miroslavom Krležom i prijateljevao, ne samo družio, koji je neke spasio od progona svog komunističkog režima.

Kratak životopis u formi natuknice iz Hrvatske enciklopedije:

Josip Broz - Tito, hrvatski političar i državnik (Kumrovec, 7. V. 1892 – Ljubljana, 4. V. 1980). Rođen je u Hrvatskom zagorju, u mnogobrojnoj seljačkoj obitelji od majke Slovenke i oca

Hrvata. Pučku školu završio je 1907. u Kumrovcu, a bravarski zanat 1910. u Sisku. U Zagrebu se zaposlio kao kovinarski radnik i u listopadu 1910. postao član Socijaldemokratske stranke Hrvatske i Slavonije. Tijekom 1911–13. radio je u tvornicama u Sloveniji, Češkoj, Njemačkoj i Austriji. Od jeseni 1913. služio je vojni rok u Beču i Zagrebu, gdje je 1914. završio dočasničku školu u činu vodnika. U kolovozu 1914. bio je poslan na srpsko bojište, 1915. prebačen na rusko, gdje je u travnju 1915. na Karpatima bio ranjen i zarobljen. Potkraj 1916. uspostavio je vezu s ruskim revolucionarima, pa je u srpnju 1917. sudjelovao u boljševičkim demonstracijama. Prihvatio je lenjinizam kao svoju političku orijentaciju i u proljeće 1920. u Omsku postao član Jugoslavenske sekcije Ruske komunističke partije (boljševika). U listopadu 1920. napustio je Rusiju, u studenome se zaposlio u Zagrebu, gdje je postao član KPJ. Radio je u Velikom Trojstvu kraj Bjelovara (1921–25), brodogradilištu u Kraljevici (1925–26) i tvornici vagona u Smederevskoj Palanci (1926–27), odakle je u ožujku 1927. otpušten kao »opasan komunist i agitator«. U Zagrebu je u svibnju 1927. izabran za sekretara Oblasnog odbora Saveza metalaca, a u srpnju 1927. za organizacijskog sekretara Mjesnoga komiteta KPJ – Zagreb. Na konferenciji zagrebačke partijske organizacije potkraj veljače 1928. zauzimao se za novu, nefrakcionašku, radničku politiku (zagrebačka linija). Bio je izabran za političkog sekretara Mjesnoga komiteta KPJ, a njegovu politiku u travnju 1928. podržala je i Kominterna Otvorenim pismom članovima KPJ. Krajem lipnja 1928. u Zagrebu je vodio proturežimske demonstracije povodom ubojstva vođa HSS-a u beogradskoj Skupštini. Uhićen je početkom kolovoza 1928. i u studenome osuđen na 5 godina robije, koju je izdržavao u Lepoglavi i Mariboru. U srpnju 1934. otišao je u Beč, gdje je uključen u Politbiro CK KPJ (tada je uzeo pseudonim Tito). Od veljače 1935. boravio je u Moskvi, gdje je radio u Kominterni (kada je koristio pseudonim Valter). Potkraj 1936. vratio se u Jugoslaviju i rukovodio djelovanjem KPJ (1937. organizirao je osnivanje KP Slovenije i KP Hrvatske). Nakon uhićenja M. Gorkića u SSSR-u 1938. preuzeo je rukovođenje KPJ. U kolovozu 1938. došao je u Moskvu, a početkom 1939. Kominterna ga je i formalno potvrdila za generalnog sekretara KPJ. Provodio je boljševizaciju partije: organizacijsko jačanje (mreža ćelija), uspostavljanje idejne čistoće i monolitnog jedinstva. Smijenio je vodstvo KPH (1939) zbog toga što je na izborima 1938. podržalo listu V. Mačeka, a 1939–40. napadao je »revizionističku grupu« oko časopisa Pečat i M. Krležu nakon neuspješnih osobnih nastojanja da ga pridobije za svoju političku koncepciju i odvoji od njegovih »trockističkih« suradnika. Na V. zemaljskoj konferenciji KPJ u Zagrebu u listopadu 1940. sastavio je novo vodstvo KPJ i izložio strategiju komunističkog djelovanja, koja se temeljila na oružanom ustanku kao načinu osvajanja vlasti i sovjetskom tipu federacije kao modelu organizacije države. Nakon napadaja Njemačke i njezinih saveznica na Jugoslaviju, osnovao je u Zagrebu 10. IV. 1941. Vojni komitet za pružanje otpora osovinskim silama. Početkom svibnja 1941. u Zagrebu je održao savjetovanje KPJ o pripremama za oružanu borbu, nakon čega su se formirali vojni komiteti i oružane grupe (22. VI. 1941. osnovan je prvi Sisački partizanski odred). Na njegov poticaj Politbiro CK KPJ donio je 4. VII. 1941. u Beogradu odluku o dizanju oružanog ustanka. Za vrijeme antifašističkog rata 1941–45. bio je vrhovni zapovjednik Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije, inicijator stvaranja zemaljskih antifašističkih vijeća i AVNOJ-a kao temelja budućega federativnog ustroja Jugoslavije. Pod njegovim se zapovjedništvom u prvoj polovici 1943. glavnina partizanskih jedinica uspjela izvući iz obruča združenih osovinskih postrojbi te poraziti četničke snage, nakon čega su ga zapadni saveznici (od kraja 1943.) prihvatili kao vođu pokreta otpora u Jugoslaviji. Na II. zasjedanju AVNOJ-a, 29. i 30. XI. 1943. u Jajcu, izabran je za predsjednika Nacionalnoga komiteta oslobođenja Jugoslavije (NKOJ), kao privremene vlade nove Jugoslavije, i proglašen maršalom Jugoslavije. Pošto je u svibnju 1944. izbjegao njemački pokušaj zarobljavanja u Drvaru, prešao je na Vis, gdje je u lipnju 1944. sklopio sporazum s predsjednikom jugoslavenske izbjegličke vlade I. Šubašićem, čime je otpočeo proces međunarodnog priznanja njegove vlade. U kolovozu 1944. u Napulju je razgovarao s W.

Churchillom o poslijeratnom ustroju Jugoslavije i o stvaranju zajedničke vlade. Početkom ožujka 1945. sastavio je s I. Šubašićem zajedničku Privremenu vladu Demokratske Federativne Jugoslavije (DFJ), koju su odmah priznali saveznici. Iz rata je izašao kao priznati vojskovođa i političar. Bio je zaslužan za vraćanje Hrvatskoj Istre, Rijeke i otokâ, ali i odgovoran za odmazdu i represiju pri kraju rata i u poratnom razdoblju. Po završetku rata zauzimao je ključne političke i državne položaje: predsjednik Privremene vlade DFJ, vrhovni zapovjednik Jugoslavenske armije i ministar obrane, generalni sekretar KPJ i predsjednik Narodne fronte Jugoslavije. Vladao je Jugoslavijom 35 godina hoteći pomiriti neovisnost Jugoslavije, ravnopravnost među njezinim nacijama i komunističku vladavinu. Nakon pobjede na izborima u studenome 1945., na kojima je opozicija odbila sudjelovati, učvrstio se na vlasti i uspostavio totalitarni komunistički sustav po uzoru na SSSR. Pokušaje za uspostavom odnosa s Katoličkom crkvom (u Zagrebu se 2. VI. 1945. sastao s delegacijom biskupa i provincijala, a 4. VI. 1945. s nadbiskupom A. Stepincem) zamijenio je politikom zaoštavanja i represije (u rujnu 1946. pokrenut je proces protiv nadbiskupa Stepinca). Od govora u Ljubljani potkraj svibnja 1945., u kojem je naglasio da Jugoslavija neće biti »moneta za potkusurivanje« među velikim silama, neovisnost države bila je vodeća ideja njegove politike. Iako je poticao tijesno savezništvo sa SSSR-om i državama »narodne demokracije«, posebice s Bugarskom i Albanijom, svojim samostalnim postupcima i nastojanjem na ravnopravnosti među socijalističkim državama i komunističkim partijama izazvao je početkom 1948. napadaj J. V. Staljina i Informbiroa na jugoslavensko vodstvo pod optužbom za »ideološko izrođivanje« i antisovjetizam. Upozoravajući da nije riječ o ideološkim neslaganjima već o »odnosu između države i države«, branio je neovisnost države i samostalnost KPJ i odupirao se Staljinovoj hegemonističkoj politici. Međutim, u unutarnjim političkim obračunima koristio se staljinističkim metodama i podržavao prisilnu kolektivizaciju poljoprivrede. U lipnju 1950. govorom u Narodnoj skupštini objavio je uvođenje radničkog samoupravljanja (»jugoslavenski put u socijalizam«) te inicirao gospodarsku i političku reformu kojom je ublažena ideološka i državna represija, decentraliziran državni aparat, ojačana pravâ republika, raspuštene seljačke radne zadruge, uvedeno tržište roba, demokratiziran društveni i politički život. U siječnju 1953. izabran je za predsjednika Republike. Suočen s ekonomskom blokadom i opasnošću sovjetske vojne intervencije u Jugoslaviji, tražio je gospodarsku i vojnu potporu na Zapadu (Jugoslavija je dobila ekonomsku pomoć Zapada, a 1953–54. ušla je u Balkanski savez s Grčkom i Turskom, članicama NATO-a). U siječnju 1954. organizirao je kampanju protiv tzv. liberalizma (obračun s M. Đilasom) i zaustavio procese demokratizacije. Od 1955. normalizirao je odnose sa SSSR-om, a 1956. s KPSS-om. Istodobno je kreirao novu koncepciju vanjske politike. Od kraja 1954. posjećivao je mnoge novooslobođene izvanblokovske države (Egipat, Indiju, Indoneziju i dr.) zagovarajući politiku aktivne miroljubive koegzistencije kao alternativu blokovskoj politici. Zajedno s indijskim premijerom Dž. Nehruom i egipatskim predsjednikom G. A. Naserom, bio je inicijator prve konferencije šefova država i vlada nesvrstanih zemalja u Beogradu 1961. Vodio je jugoslavensku delegaciju na svim konferencijama nesvrstanih i bio priznat kao jedan od osnivača i vođa pokreta nesvrstanosti. Politikom mira i međunarodne suradnje stekao je svjetski ugled i svrstao se među ključne ličnosti međunarodne politike. U unutarnjoj politici priklonio se (1964) zagovornicima gospodarskih i političkih reformi, a 1966. inicirao je Brijunski plenum CK SKJ, na kojem su smijenjeni neki od vodećih protivnika reforme, na čelu s potpredsjednikom Jugoslavije A. Rankovićem. Nakon sovjetske okupacije Čehoslovačke 1968. ubrzao je ostvarivanje koncepcije općenarodne obrane, koja ojačava obrambene funkcije republika i pokrajina. Godine 1970. inicirao je temeljitu reformu federacije radi prenošenja njezinih ovlasti i funkcija na republike, što se ostvaruje ustavnim amandmanima 1971., a zatim i Ustavom 1974. Međutim, na vrhuncu sukoba zagovornika i protivnika demokratskih reformi 1971., na temelju procjene da su reforme i proces demokratizacije ugrozili ideološki i politički monopol Partije,

ali i pod pritiskom iz inozemstva (L. I. Brežnjev), stao je na stranu partijskih konzervativaca te poticao slamanje nacionalnog reformsko-demokratskog pokreta u Hrvatskoj, a zatim i smjenjivanje liberalnih političara u Srbiji, Sloveniji i Makedoniji; podupirao je politička suđenja i politiku restaljinizacije. Godine 1974. izabran je za doživotnog predsjednika Jugoslavije i SKJ. Promjenama u ustrojstvu Federacije nakon donošenja Ustava 1974. te inicijativom (1978) za uvođenjem kolektivnih rukovodstava s ograničenjem mandata čelnih funkcionara na jednu godinu, pokušao je uspostaviti ravnotežu među republikama i spriječiti borbu za vlast nakon svoje smrti. Vodio je jugoslavensku državnu delegaciju na Konferenciji o europskoj sigurnosti i suradnji u Helsinkiju 1975., partijsku delegaciju na Konferenciji komunističkih i radničkih partija u Berlinu 1976., gdje je njegovim zauzimanjem prihvaćen dokument koji je afirmirao punu samostalnost nacionalnih komunističkih partija, zatim je vodio delegaciju na Konferenciji nesvrstanih u Havani 1979., na kojoj mu je posebnom poveljom odano priznanje kao glavnom protagonistu pokreta nesvrstanih. Umro je u bolnici u Ljubljani, a na njegovu je pogrebu 8. V. 1980. u Beogradu bilo 209 delegacija iz 127 država, s najistaknutijim svjetskim državicima.

4
Viktor Gotovac,
predsjednik Kluba zastupnika SDP-a
u Gradskoj skupštini Grada Zagreba